

кого Союзу, а саме Рішенням Ради ЄС 2006/144/ЄС від 20 лютого 2006 року передбачено стратегічні орієнтири для розвитку сільських регіонів із зазначенням основних напрямків діяльності по кожному з них. Серед таких пріоритетів визначено і покращення якості життя в сільській місцевості та стимулювання диверсифікації сільської економіки.

Список використаних джерел:

1. Збарський, В. К. Сталій розвиток сільських територій: методичні розробки / В. К. Збарський, Л. П. Поозенко, А. Ю. Носова. – К : НУБІП України, 2011. – 36 с.
2. Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future [Електронний ресурс]. – 1987. – Режим доступу : <http://www.un.org/documents/ga/res/42/ares42-187.htm>.
3. Agenda XXI [Електронний ресурс]. – 1992. – Режим доступу : <http://www.unep.org/Documents.Multilingual/Default.asp?documentid=52>
4. Chapter 14: Promoting Sustainable Agriculture and Rural Development; Agenda 21. Rome: FAO, 1996 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.fao.org/unfao/bodies/COAG/COAG15/X0539E.htm
5. Актуальні питання аграрного права України: теорія і практика : монографія / за ред. д-ра юрид. наук, проф. А. М. Статівки. – Х. : Вид-во «ФІНН», 2010. – 240 с.

Курман Т.В.,

*Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,*

*доцент кафедри земельного та аграрного права,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПРАВОВІ ЗАСАДИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ЯК ЗАСОБУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Особливої актуальності для нашої держави на нинішньому етапі розвитку набуває забезпечення за допомогою правових засобів сталого розвитку сільськогосподарського виробництва. Це зумовлюється необхідністю виконання правових приписів чинного законодавства стосовно досягнення стратегічних цілей державної аграрної політики. Серед них: забезпечення продовольчої безпеки; підвищення конкурентоспроможності національного аграрного сектору економіки та його продукції як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках; соціальний розвиток сільських територій та збереження селянства як носія української ідентичності. Як вбачається, даний перелік необхідно доповнити наступним – це збереження навколишнього природного середовища в процесі здійснення сільськогосподарської виробничої діяльності, мінімізації її негативного, техногенного впливу на довкілля. Концепція сталого розвитку сільськогосподарського виробництва

має включати, окрім виробничої і соціальної, ще й екологічну складову, без реалізації якої неможливо забезпечити розвиток сільськогосподарського виробництва на засадах сталості. Адже запроваджена ООН стратегія сталого розвитку, виходить з того, що економічний та соціальний розвиток, а також охорона навколишнього середовища є взаємозалежними і взаємодоповнюючими компонентами такого розвитку.

Отже, так само гостро на даний час стоять проблеми екологізації аграрного виробництва, підвищення якості та безпечності сільськогосподарської продукції, приведення національних стандартів якості у відповідність до вимог технічних регламентів ЄС та міжнародних норм (Кодекс Аліментаріус), сталого сільських територій тощо. Адже розпочаті у 90-х роках і триваючі до сьогодні аграрна та земельна реформи виявила слабкі сторони сільськогосподарського виробництва, але й досі не показала своєї ефективності, забезпечивши сталий розвиток сільськогосподарського виробництва та соціальної сфери села. Виходячи з цього та враховуючи членство України у СОТ, а також перспективи євроінтеграції (на даний час – це асоціація з ЄС), значно підвищується роль держави у забезпеченні ефективного регулювання аграрного сектору економіки. При цьому, як вбачається, ефективність державної аграрної політики України значною мірою залежить від досконалості законодавства.

У зв'язку з цим, особливу увагу хотілося б зосередити на правових засадах удосконалення механізму державної підтримки аграрних виробників як одного із засобів забезпечення сталого розвитку сільськогосподарського виробництва. Чинний Закон України «Про державну підтримку сільськогосподарства України» від 24 червня 2004 р. закріплює певні види та форми державної підтримки, але на сьогодні у вказаній сфері ми програємо не лише розвинутим країнам – ЄС чи США, але й найближчим сусідам – країнам СНД. Окрім недосконалості правового регулювання у цій сфері, наявна ще низка причин економічного і політичного характеру. Проблемою на сьогодні є і відміна ФСП, який хоча й мав певні недоліки, але ж носив преференційний характер і в цілому задовольняв виробників сільськогосподарської продукції. Запроваджений же на сьогодні єдиний податок (4 категорія) має втричі вищі ставки, що зумовлює суттєве зростання загальної суми податку.

Вбачається, що на сьогодні вдосконалення правових засад механізму державної підтримки має відбуватися у декількох напрямках – це 1) кредитна підтримка, 2) організаційна підтримка і 3) податкова – повернення до ФСП. Щодо 1) і 2), сформульовано наступні пропозиції.

З метою підвищення ефективності правового регулювання відносин у сфері державної підтримки аграрних товаровиробників як засобу забезпечення сталого розвитку сільськогосподарського виробництва доцільним вбачається внесення змін та доповнень до Закону України «Про державну підтримку сільськогосподарства України». Зокрема, по-перше, щодо кредитної підтримки (ст. 13), розширивши її форми шляхом закріплення

можливості надання державою кредитних гарантій для виробників тваринництва, а також можливості компенсації кредитів (на 1 гривню), отриманих у комерційних банках. У зв'язку з цим потрібно внести зміни у назву ст. 13 Закону «Кредитна підтримка виробників сільськогосподарської продукції (кредитна субсидія)», виклавши її наступним чином: «Кредитна підтримка виробників сільськогосподарської продукції». А пункт 13.1. викласти у наступній редакції: «Кредитна підтримка виробників сільськогосподарської продукції включає такі форми, як режим кредитної субсидії, надання державою кредитних гарантій для виробників тваринництва, а також можливості компенсації кредитів (на 1 гривню), отриманих у комерційних банках».

По-друге, потребує доповнень розділ IV даного Закону «Інші види підтримки виробників сільськогосподарської продукції та аграрного ринку» шляхом внесення до нього ст. 14–1, яка має бути присвячена питанням організаційної підтримки аграрних товаровиробників. Зокрема, у цій статті мають знайти закріплення положення про активізацію та створення найсприятливіших правових та інших умов для сільськогосподарської дорадчої діяльності; про сприяння т.зв. самопідтримці аграрних товаровиробників, насамперед, через їхні представницькі органи (галузеві асоціації, спілки тощо) шляхом мобілізації, накопичення певного відсотку (1-3%) коштів від продажу сільськогосподарської продукції для подальшого їх використання на підтримку наукових розробок, впровадження новітніх, в тому числі екологоспрямованих, органічних технологій сільськогосподарського виробництва, відшкодування втрат, пов'язаних зі стихійними лихами, епізоотіями, неврожаєм та ін.; удосконалення механізму партнерства між державою та малим і середнім підприємством у сільському господарстві.

Враховання запропонованих положень з метою удосконалення механізму державної підтримки аграрних товаровиробників сприятиме як стабілізації їх економічного становища та забезпеченню продовольчої безпеки держави, так і, в перспективі, сталому розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні.

*Латишева В.В.,
Інститут держави і права імені В.М. Корецького
НАН України, науковий співробітник,
кандидат юридичних наук*

ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА У СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ

На сьогодні соціально-побутові умови проживання у сільських населених пунктах є одним із основних факторів розвитку сільських територій та подальшого росту сільськогосподарського товарного виробництва. Від-